

TORONTÁLI KÖZLÖNY.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagykikindán.

Egyesült „Kikindai Közlöny” és „Felső Torontál”

Megjelenik: vasárnap és csütörtökön.

Előfizetési díj:

Póstán külföldre, vagy házhoz hordva: Egész évre 14 kor,
Félévre 7 kor. Negyedévre 3 kor. 50 fill.

Bgy szám 20 fillér.

Uj ipartörvény.

Husz év után folyó elkeseredett küzdelem után lélegezhetnek fél iparosaink, mert végre dülőre jut az uj ipartörvény ügye, az 1884. évi XVII. t. cikkbe foglalt ipartörvény abban az időben jött létre, midőn a korlátlan iparszabadság jelszava után indult az egész világ. Természetes, hogy alig felserkent ipari életünk alaposan megsínylette ezt a viszonyainkba sehogy bele nem illeszthető törvényt, s iparosaink számos gyűlésen és kongresszuson tiltakoztak ellene, követelvén folytonosan annak revízióját.

Az uj ipartörvény nem csupán az iparosokat érdekelheti, hanem alkalmas, arra, hogy társadalmunk legszélesebb rétegeinek keltse fel figyelmét, nemcsak az iparüzéssel, hanem az iparosoktatás, vagy tanoneztkérdés révén kapcsolatos a szétágazó nagy érdekek folytán is. A nélkül, hogy az uj ipartörvényt illetőleg bármely jóslásba bocsátkoznánk, ezuttal főleg azon hiányokra kívánunk — illetékes forrásból merítve — rámutatni, melyek a jelenlegi ipartörvényt az iparosokra nézve elviselhetlenné teszik.

Legfontosabb és leginkább érezhető hibája az ipartörvénynek az, hogy a kontárok elszaporodását és ártó munkáját nem hogy meg nem akadályozzák, hanem még elősegítik. Bátran lehet állítani, hogy valóságos rákfenéje ipari életünknek a vállalkozóknak az a része, mely minden képzettség és szakértelem nélkül, csupán pénzére és összeköttetéseire támaszkodva teszi lehetetlenné az ipar becsületes gyakorlását. Pályázik az ilyen vállalkozó mindenre, azzal az elhatározott szándékkal, hogy mindenáron és bármely körülmények között is nyernie kell az elvállalt munkán. A számítása nagyon egyszerű.

A vállalati összegből előre kiharítja a maga nyereségét, s a mi marad, annál többbe nem szabad kerülnie a munkának. Már most két eset lehetséges. Vagy maga egyezkedik az iparosokkal, s ez esetben az árakat annyira leszorítja, hogy az iparos a legjobb

akarata mellett nem képes szolid munkát végezni, vagy pedig alvállalkozóval szerződik, a minek következményeképp ismét csak az iparos rövidül meg.

Nagyon természetes, hogy ezen eljárás, nemcsak az iparosok megélhetését teszi kérdésessé, hanem árt az ipar fejlődésének is. Ehhez sorozhatók még azok is, a kik megfelelő előképzettség nélkül, — a képesítés szoros meghatározása hiányában — kapnak iparengedélyt s kontár munkával veszélyeztetik a tanult iparos megélhetését. Ugyancsak szorítja iparosainkat a rabmunka versenye is, de ezenkívül az ipartörvénynek számos olyan rendelkezése, mely egyenesen zaklatás jellegével bír.

Igy különösen hibáztatandó a törvény 157. §-ának c/ pontja, melynek értelmében azon iparos, vagy gyáros, a ki segédet kellő igazolás nélkül fogad fel, 400 koronáig terjedő pénzbüntetéssel sújtható; míg a 159. §. szerint az a munkás, a ki munkájából jogtalanul kilép, 40 koronáig terjedő pénzbüntetéssel büntethető. Ebből a rendelkezésből az tűnik ki, hogy a törvény a szökött munkás fel-fogadóját nagyobb mértékben rendeli büntetni, mint a megszökött munkást.

Sorra vehetnénk itt még a jelenlegi ipartörvény számtalan hibáját, de hiszen azokat az iparosok érdekképviselői alaposan megvitatták. Mi ezuttal kötelező ellenőrzési tisztünket kívántuk gyakorolni, főleg azon czélból, hogy e nagyfontosságú reformra jöveve felhívjuk az érdekeltek figyelmét.

Ugy tudjuk, hogy a törvényjavaslatot még tervezet alakjában, egy nagy szaktanácskozás elé terjeszti a kereskedelmi miniszter, s akkor az érdekképviselőeknek módjuk lesz rá megtenni idejében észrevételeiket. Igen jelentős elhatározásnak tartjuk, hogy az uj javaslat nem kerül rögtön a szaktanácskozás elé, hanem megküldik azt szerte az országban minden ipartestületnek.

Az ipartestület mindenesetre helyesen cselekszik, ha tagjait jól előre figyelmezteti e fontos törvényjavaslat készültére, s arra, hogy minden egyes tagnak mód-

ában lesz észrevételeit megtenni. De ha az ipartestület erre rászánja magát, akkor egy lépéssel még beljebb kell mennie. Nevezetesen figyelmeztetnie kell tagjait arra, hogy a már eddig is tapasztalt sérelmeket és hiányokat állítsák össze, hogy annál könnyebben vonhassanak párhuzamot a meglévő és a tervezett intézkedések között.

De mindettől eltekintve, azon további nagy kötelezettség fogja terhelni iparosainkat, hogy a készülő törvényt ne csak a részletkérdések szempontjából igyekezzenek szemügyre venni, hanem mérlegeljék azt is, hogy milyen alapelvek érvényesültek annak elkészítésében. A rendszer megállapítása elsőrangú fontossággal bír, s hisszük is, hogy a készülő reformot iparosaink teljes odaadással, lelkiismeretességgel és buzgalommal fogják érdekeik szempontjából megvizsgálni. Végre is egész jövőjükéről és boldogulása feltételeiről lesz szó, ez pedig senkit sem hagyhat hidegen. Mi megtettük kötelességünket, midőn idejében szóvá tettük ezt az ügyet.

Tanfelügyelői látogatás.

Mint már lapunk legutóbbi számában jeleztük, dr. Pacséry Károly torontálmegye királyi tanfelügyelője az elmúlt héten öt napon át időzött városunk falai között, hogy a helybeli tanintézeteket meglátogassa. Megigértük, hogy látogatása eredményéről beszámolunk.

Alkalmunk volt az illusztris tanférfiutól az iskolák vizsgálatáról, az azokban tapasztaltakról véleményét hallani és örömmel vettük azt a kijelentését, hogy általában a látottak és tapasztaltak meglelégedéssel töltik el.

Pacséry Károly dr. tanfelügyelőnek eme nyilatkozata az iskolákról annál is inkább kelthet örömet mindenkiben, ki az iskolaügy iránt érdeklődik, s meglelégedéssel, töltheti el mert tetőtől-talpig szakember ajakáról hangzott el a dicséret nyilatkozat, aki ok nélkül dicséretet nem osztogat s ha teszi, arra a való állapotok igazságos bírálata készíti.

A beható iskolavizsgálat kiterjedt nemcsak az iskola beléletére, annak szellemébe és a tanításbeli eredményre, hanem az iskolaépületek alkalmas voltára az építkezésre és felszerelésre is,

Az egyes iskolákban tett látogatás eredménye a következőkben összegezhető:

Római kath. népiskola. Mintaszerű épület, taneredmény és fegyelem általában kielégítő, egyes osztályokban pedig kiváló szép előmenetelt és eredményt tapasztalt. Ilyen **Palatinus Imre** igazgató. **Incze Mária, Friedrich Péter** és **Sziller Károly** tanítók osztályai, hol úgy a tanítási módszer, világos előadási módor, valamint a fegyvelmezés kiváló elismerést érdemel.

Itt nem mulaszthatjuk el megemlíteni és ez szól a rom. kath. iskolaszéknek és egyháztanácsnak egyaránt, hogy akkor, amikor tanítóiról az egyedül illetékes szakhatóság ilyen dicséretes hangon nyilatkozik, s működésüket kiválóan találja, akkor az iskolaszék szűkkeblűs-kodik és érthetetlen módon olyan magaviseletet tanúsít tanítóinak anyagi helyzete iránt, mely egyáltalán nem a mai korba illő gondolkodást árul el. Akkor, amikor tanítóinak fizetése sem a végzett munka, sem a kifejtett ügybuzgalommal, sem pedig a város drágasági viszonyaival, legkevésbé pedig a tanító társadalmi állásával egyáltalán nem áll arányban, akkor az iskolaszék a tanítók azon méltányos óhajára, hogy fizetésük rendezettség és a városi viszonyoknak megfelelőleg emeltessék — elutasító határozatot hoz és a tanítókat, akiknek kezére és lelkiismeretességére legdrágább kincsét — gyermekét — bizza, hagyja tengődni. — Hisszük és reméljük, hogy az így nem fog maradni és az iskolaszék a helyzet magaslatára emelkedik és jóvá teszi eddigi mulasztását.

Evang. ref. iskola. Kiváló, jó taneredmény, szeretetteljes szigorú figyelemzés jellemzik az iskolát.

Raczkovics iskola, ágost. hitv. év. és izraelita iskola jó taneredmény. **Gőzmalmi iskola** kiváló eredmény.

A gör. kel. szerb népiskola. Mintaszerű iskolaépület, gazdag felszereléssel, tanítási és előhaladási eredmény kiváló minden tanteremben. Nagy megelégedéssel constatálta a kir. tanfelügyelő azt a tényt az iskola belételeiben, a tanítási rendszerben, hogy a tanerők mindegyike a magyar nyelvtanítása körül sikeres buzgalmat fejt ki és jó eredményt ért el. Kiemelendőnek tartja, hogy minden tanteremben kifüggesztve, keretbe foglalva találta Magyarország czimerét és a millenáris törvényt és hogy az állami törvényeknek megfelelő szellemben történik a nevelés és tanítás.

Legvégül hagyjuk az állami polgári leányiskolát, a melynek külső tisztasága meglepő Nevelési és tanulmányi vezetésével teljesen meg van elégedve. Különösen kiemelendőnek tartja a történelmi és természetrajzi tárgyak valamint a szabadkézi rajz kiválóan eredményes tanítását.

Az intézetben ott tartózkodása ideje alatt **Petrovitsné Németh Anna** h. igazgatónő kalauzolta a tanfelügyelőt, ki az igazgatónő szabadságideje alatt mint annak helyettese, az intézet vezetésével van megbízva.

Az iskolátvizsgáló tanfelügyelő a kiváló képzettségű h. igazgatónőnek az intézetben tapasztalt rend és fegyelem ért elismerését fejezte ki.

A kir. tanfelügyelő, **Dr. Pacséry**

Károly ezen öt napon át folytatott beható vizsgálatáról és annak eredményéről, mint **legjobbról** beszámoltunk, nem mulaszthatjuk el, hogy annak is kifejezést ne adjunk és ki ne emeljük, hogy a tanítók válosággal lelkesedéssel beszélnek e hivatalos látogatásról, mely reájuk nézve ünnepszámba ment, mert dr. **Pacséry Károly** kir. tanfelügyelőben a szigorú, de tárgyilagos bírálót ismerték fel, ki intéseit, megjegyzéseit, utbaigazításait az igazságos szeretet hangján közli.

A tanítók egyhangú véleményének és meggyőződésének adunk kifejezést, mikor azt mondjuk: **dr. Pacséry Károly** tanfelügyelő megjelenésével valamennyi tanító szeretetét és becsülését a legnagyobb mértékben megnyerte.

A kölcsönös megelégedés e tényét midőn örömmel jegyezzük fel, a magunk részéről azt kívánjuk, hogy a viszony a tanítók és tanfelügyelő között minél szorosabbá váljék, ami csak a tanügy javára és felvirágzására vezet. Adja Isten, hogy úgy legyen!

..... m ..... s.

HIREK.

— **Eljegyzés.** Keresztes Miklós főgimnáziumi rendes tanár tegnap eljegyezte Németh Antal kir. trvszéki bírónő lányát K. L. m. kisasszonyt. Az ifjú pár eljegyzéséhez a legmelegebben gratulálunk.

— **Uj gazdasági tudósító.** A m. kir. földművelésügyi miniszter **Solymos Gusztáv törökbecsei lakost** a törökbecsei járásra nézve a gazdasági tudósítói tiszttel bizta meg.

— **Uj olvasókör.** A helybeli német gazdák által alakított olvasó kör tiszti kara a következőleg alakult meg elnök **Laschó József**, alelnök **Róth Kálmán**, **Büchelhauser János** jegyző, **Salamon József** h. jegyző **Krumenacker József** pénztáros **Rihter Daniél** h. pénztáros **Weismann Antal** könyvtáros. Számvizsgálók: **Grifatong Antal**, **Vinkler Márton**, **Kraicsics Egidino**. Választmányi tagok: **Grifatong Lajos**; **Dippong Miklós**, **Baner Mátyás**, **Eiler István**, **Brancoz András**, **Rosen Ferencz**, **Frikó Mihály**, **Stein Mátyás**, **Wagner József**, **Somodi Imre**. Választmányi póttagok **Schmidt János**, **Avender József**, **Schenk János**, **Langenfelder Ferencz**. Az újonnan alakult olvasókör élén mint látjuk olyan két egyén áll, akik már személyiségükkel fogva előre biztosítják az egylet fellendülését és hazafias irányban való működését.

— **A testvér becsülete.** Tragikus eset történt a minap a torontalmegyei Csene községben, ahol, mint nekünk írják, egy fiatal legényt a nyílt utcán megölték. Két héttel ezelőtt történt, hogy egy táncmulatságon **Szlavicski Danica** nevű odaváló leánynak a nyakéket képező aranypénczek kapcsolata tánc közben elszakadt s a leány nyakán volt 22 darab aranypéncz sztégurult a földön. A lehullott aranyokat — kettő híján — megtalálták; két darabot azonban, melynek értéke 240 korona, sehohsem tudták megtalálni. Harmadnapra az a hír kelt a faluban szárnya, hogy az elveszett aranypénczek **Bozsics Jelena** nevű leánynál vannak, aki ezeket keresés közben felszedte és elrejtette. Amikor ezt a meggyanusított leány testvérbátyja, **Bozsics Milos** meghallotta, elhatározta hogy kikutatja a rágalmazó hír terjesztőjét. Minap délután **Bozsics Milos** az utcasarkon találkozott egy csapat legénnyel, akikről megtudta, hogy **Dinácsky Jócó** nevű legény terjesztette a pletykát. **Bozsics** rögtön kérdőre vonta az ott jelen volt **Dinácskyt**, aki még akkor is azt állította, hogy látta, amikor **Bozsics** huga felvette az aranyokat, **Bozsics** ekkor arculütötte a rágalmazót aki kést rántott de nem használhatta, merl

kicsavarták a kezéből s azzal a késsel **Bozsics** leszurta a rágalmazót, aki még ott a helyszínen meghalt. Mialatt ez történt, addig egy másik utcában, ahol a leányok szoktak összejönni, a megrágalmazott leánynyal. A két leány között előbb heves szóváltás támadt, majd hajbakaptak, aminek az lett a következménye, hogy a két leány összeveszett s a megrágalmazott leány kiütötte az ellenfelének az egyik szemét. A gyilkosság híre csakhamar elterjedt és a helyszínen megjelent csendőrök egyszerre tartóztatták le **Bozsics Milost** és a nővérét, az utóbbit különösen azért, mert még más két leányt is leszurással fenyegetett.

— **Uj mérnök.** **Molnár Károly** okl. mérnök, aki hosszabb idejű gyakorlat után, melyet részben Felső-Magyarország egyes vidékein, részben városunk környékén folytatott, s mely alatt a földmérési, parcellázási, átépítési és csatornázási műveletek teljesítésében tökéletes jártasságra tett szert, mint magán mérnök városunkban telepedett meg (Nédiés-féle ház, a kir. adóhivatal mellett) és a fent elősorolt mérnöki munkák teljesítésére szívesen áll reodelkezésére városunk gazdaközönségének.

— **Patkánymérget evett.** **Constanmajorból** egy kis gyermek szomorú végéről adnak hírt. A majorban a patkányirtó strichnimérget rakott el, a melyet **Hajas József** béresnek kis gyermeke megtalált és evett belőle s a gyorsan beadott hánytató szerek dacára meghalt. A hatóság megindította a vizsgálatot, hogy kit terhel a szerencsétlenségért felelősség.

— **Rejtélyes halál.** A minap Ó-Léc községéből **Sofran Károly** ottani lakos nyomtalanul elveszett. Az eltűntet néhány nap mulva **Bóka község határában** a vonat mentén huzódó árok vízében holtan megtalálták. Minthogy a víz oly sekély, hogy abban rendes körülmények között felnőtt egyén el nem merülhet, nem lehetetlen, hogy a szerencsétlen bosznak esett volna áldozatul. A hatóság folytatja a vizsgálatot.

— **Házi tolvaj.** **Németh Márton** esőkei gazda régtől fogva tapasztalta, hogy a pénzerszényét valaki dézsmálja. Első ízben egy huszkoronás bankjegye tűnt el, nemsokára már öt darab huszkoronás pénze hiányzott. A napokban 1 kor. 20 fillérjét lopták el a szobából. A csendőrség kiderítette, hogy a lopásokat **Sztankow Ivánka** fiatal bejáró eseléd követte el. Az 1 korona 20 fillért vissza is adta, de a többi pénzt, mint előadta, a szüleinek adta át.

— **Gyilkosság az istállóban.** **Liget községben** az elmúlt éjjel borzalmas gyilkosság történt, mely izgalomban tartja a község egész lakosságát. Reggelve kelve ugyanis meggyilkolta halva, találtak egy **Zamfir Márton** nevű 18 éves kocist az istállójában és minden jel arra mutat, hogy a szerencsétlen embert orozva gyilkolták meg. A csendőrség letartóztatta a szerencsétlen áldozat egyik vetélytársát, **Csim-poka Juon** kocist, a kiről kiderült, hogy véres boszut esküdött **Zamfir** ellen azért, mert az tőle kedvesét elszerezte. **Csim-poka**, bár mindent tagad, mégis minden jel arra mutat, hogy ő követte el a gyilkosságot. A vizsgálat folyik.

— **Sertészárlat.** **Nagykikinda** város területén **B. d. n. m. kir. állatorvos** szorványos sertésjárványt konstataált, miért is a hatóság a zárlatot elrendelte. Ennek folytán a városba idegen területről sertéseket behajtani tilos és a sertésekkel való kereskedés csakis a város belterületén levő állatokkal van megengedve.

— **Husz éven felül hazafiak.** E hó közepén nagy arányú statisztikai adatgyűjtés indul meg Magyarországon, keserves percekkel okozva azoknak a kik a statisztikai lapok kitöltésének nem barátai. A kormány azért rendelte el a kisebb népszámlálással fölért adatgyűjtést, hogy a választói jog reformja érdekében tájékozódást szerezzen s a törvényjavaslatot kellő alapon elkészíthesse. A husz éven felül levő honpolgárok összeírása márczius 15—30-ika között megy végbe, bizonyára sok helyen ijedelmet

Melléklet a „Torontái Közlöny” 19. számához.

A NAGY-KIKINDAI
KERÜLETI ELSŐ TAKARÉKPÉNZTÁR

MÉRLEGE

Az 1903. ÜZLETÉVRŐL.

BILANZ

DER

GROSS-KIKINDAER

DISTRIKTS ERSTEN SPARCASSA

FÜR DAS JAHR 1903

ALAPÍTATOTT 1872. GEGRÜNDET.

Kiadói nyomda Nagyikindán.

VESZTESEG- ES NYERESÉG-SZAMLA — VERLUST- & GEWINN-CONTO.

VESZTESEG — VERLUST		korona	fill.	NYERESÉG — GEWINN		korona	fill.
Adó } Steuer }	-----	6183	90	Kamatok, díjak és egyéb jövedelmek } Zinsen, Provisionen & sonst Erträgn. }	86044	15	
Fizetések } Gagen }	Hivat.-Beamt. K. 13190.— } Tisztí.-Funct. K. 4600.— }	17790	—	Ingatlanok jövedelme } Realitäten Erträge }	15544	65	
Kiadások — Regie	-----	2943	36	Átviteli kamatok 1902. évről } Transitiv-Zinsen vom Jahre 1092. }	7915	40	
Kifizetett betéti kamatok } Ausbez. Einlagscap. Zins. }	K. 17440.21						
Fel nem vett és tőkési- tett betéti kamatok } Unbehobene d. Einlagen } zugeschriebene Zinsen }	K. 22063.38	39503	59				
Betétek kamat adója } Einlags Cap.-Zinsen Steuer }	-----	3950	36				
Átviteli kamatok } Transitiv-Zinsen pro 1904 }	-----	8723	77				
Tiszta jövedelem } Reingewinn }	-----	30409	22				
		109504	20		109504	20	

NAGYKIKINDA, 1903. vi. december h.

GR.-KIKINDA, am 3. december 19

A Z I G A Z G A T Ó S Á G

Rusz s. k.,
pénztárnok. — Cassier.

Nedelykov Tyira s. k.,
igazg. tag. — Direct. Mitgl.

Kaszlory János s. k.,
vezérigazgató. — Itender Dir.

Megvizsgáltatott, a fő- és mellékkönyvekkel összehasonlítva

Geprüft, mit den Haupt- und Nebenbüchern verglichen vo

A felügyelő-bizottság: — Der Auf

Birimacz Demeter s. k.

Popovics Pál s. k.

Jegyzet: A 30409 K 22 fill. tiszta nyeresémet az igazgatóság és felügyelőbizottság akként javasolják felosztani, hogy abból juss
reményként viték át az 1904.

Anmerkung: Die Direktion u. der Aufsichtsrat beantragen folgende Auftheilung des Reingewinnes von 30409 K 22 H. u. z.: a.
als Gewinn für das Geschäftsjahr 1904. v

okoz
eme
mis

MÉRLEG-SZÁMLA. — BILANZ-CONTO.

VAGYON — AKTIVA		korona	fill.	TEHER — PASSIVA		korona	fill.
044	15	K. 1501584-29	1041331	29	Részvénytőke } — — — — —	120000	—
544	65				Wechselportefeuille } ebből visszleszámitolva K. 460253—	Tartaléktőke } — — — — —	190000
915	40		150333	85	Alapítvány } — — — — —	2000	—
					Stipendienfond } — — — — —		
			19319	50	Takarékbetétek tőkesített kamataival } Einlagen sammt capitalisirten Zinsen }	962790	84
			1160	—	Átmeneti kamatok } — — — — —	8723	77
			55655	21	Transitiv-Zinsen } — — — — —		
			49755	03	Betétek kamat-adója } — — — — —	3106	05
					Einlags Cap.-Zinsen-Steuer } — — — — —		
					Fel nem vett osztalék } — — — — —	525	—
					Unbehobene Dividende } — — — — —		
					Tiszta jövedelem } — — — — —	30409	22
					Reingewinn } — — — — —		
			1317554	88		1317554	88

ANDA, 1903. vi deczember hó 31 én.

KINDA, am 3. deczember 1903.

I G A Z G A T Ó S Á G:

Kasztory János s. k.,
vezérigazgató. — Leiter Dir.

Prekajszy Péter s. k.,
h. igazgató. — Director Stelvir.

Petrovits s. k.,
könyvelő. — Buchhalter.

kkönyvekkel eszehasonlittatván egész helyesnek találtatott.

Nebenbücher verglichen vollkommen richtig befunden.

-bizottság: — Der Aufsichtsath:

Popovics Pál s. k.

Bartul Steva s. k.

lják felosztani, hogy abból jusson: a.) részvényosztalékra 21000 K; b.) leírásra 7200 K. 01 fill. és c.) a maradék 2209 K 21 fill. nyeményként viték át az 1904. évre.

s von 30409 22 H. u. z.: a.) für Dividende 21000 K; b.) für Abschreibung 7209 K 01 H.; u. c.) Der Rest p. 2209 K 21 H. werden für das Geschäftsjahr 1904. vorgetragen.

A
sz
m
za
é
fe

M e g h i v ó.

A nkikindai kerületi első takarékpénztár 1904. évi március hó 20. napján d u. 2 órakor intézeti helyiségében ez év

XXXI. rendes közgyűlését

tartja, melyre a t. cz. részvényeseket az igazgatóság ezennel tisztelettel meghívja.

T á r g y s o r o z a t :

1. A közgyűlés megnyitása, a vezérigazgató által.
  2. Elnök ad hoc, jegyzőkönyvvezető és 2 jegyzőkönyvhitelesítő választása.
  3. Igazgatósági jelentés a lefolyt 1903. üzletévről és a mérleg előterjesztése.
  4. A felügyelőbizottság jelentése az évi számadás a mérleg és a nyereség felosztását tárgyzó igazgatósági indítvány tekintetében.
  5. A mérleg megállapítása a tiszta nyereség felosztása iránt határozathozatal és a felmentvények megadása.
  6. Vezérigazgató megválasztása és fizetésének megállapítása.
  7. Az elhalt és leköszönt igazgatósági tagok helyett 4 igazgatósági tagnak megválasztása 3 évre.
  8. A felügyelőbizottság megválasztása.
  9. Az alapszabályok 3. 30 és 31 §§-nak módosítása.
  10. Nyolcz napibiztosnak kik egyúttal váltóbírálok, a módosított alapszabályok alapján megválasztása.
  11. Netaláni indítványok előterjesztése s azok felett határozathozatal.
- Kelt Nagyikindán, 1904. évi március hó 5 én.

A nkikindai kerületi első takpár.

IGAZGATÓSÁGA.

Jegyzet: 1. Az alapszabályok 3. §-ának olyképeni módosítását javasolja az igazgatóság, hogy a vezérigazgató egyedül, ennek akadályoztatása esetén pedig két igazgatósági tag együttesen jegyezheti a czéget.

2. Az alapszabályok 30. §-t oly értelemben javasolja módosítani az igazgatóság, hogy a napibiztosok száma 12-ről 8-ra szálltassék le s azoknak a 31. § módosításával a felváltva teljesítendő napibiztos teendők ellátásáért a 200 kor. évi fizetés helyett napi 4 kor. tiszteletdíj fizetessék a mindenkori napibiztosnak.

Az igazgatóság felhívja a t. cz. részvényesek figyelmét az alapszabályok 8. §-ra, mely szerint csak azok birnak szvaazati joggal a közgyűlésen, kiknek részvényei a közgyűlés előtt 10 nappal nevükre átíratk és 3 nappal a közgyűlés előtt az intézetnél letételttek.

Az igazgatóság.

Einladung.

Die Gr.-Kikindaer Distrikts Erste Sparcassa hält am 20. März 1904. Nachmittag 2 Uhr im Instituts Lokale ihre

XXXI. ordentl. Generalversammlung

ab, zu welcher die Direction hiermit die P. T. Aktionäre höfl. einladet.

T a g e s o r d n u n g :

1. Eröffnung der Generalversammlung durch den leitenden Director.
  2. Wahl eines Präses ad hoc, ferner Wahl des Protokollführers und 2-er Authentifikatoren.
  3. Bericht der Direction über das verfloßene Geschäftsjahr 1903 und Vorlage der Bilanz.
  4. Bericht des Aufsichtsrathes in Bezug der Jahresrechnung, der Bilanz u. Proposition der Direction hinsichtlich der Auftheilung des Reingewinnes.
  5. Feststellung der Bilanz, Beschlußfassung über die Verwendung des Reingewinnes u. Ertheilung des Absolutariums.
  6. Wahl eines leitenden Directors u. Bestimmung seines Gehaltes.
  7. Wahl von 4 Direktion-Mitglieder mit 3-jähriger Funktions Dauer an Stelle der verstorbenen u. zurückgetretenen Direktion-Mitglieder.
  8. Wahl des Aufsichtsrathes.
  9. Abänderung des 3., 30. u. 31. §§. der Statuten.
  10. Wahl von 8 Tages-Commissären zugleich Censoren auf Grund der abgeänderten Statuten.
  11. Etwasige Anträge u. Beschlußfassung über dieselben.
- Gr.-Kikinda, am 5. März 1904.

DIE DIRECTION

der Gr.-Kikindaer Distrikts Ersten Sparcassa.

Anmerkung: 1. Den 3. §. Der Statuten beantragt die Direction dahin abzuändern, daß der leitende Director die Firma allein in dessen Vertretung aber 2 Mitglieder des Direktionrathes collectiv zeichnen.
2. Den 30. § der Statuten beantragt die Direction dahin abzuändern, daß die Zahl der Tages-Commissäre von 12 — auf 8 reduziert werde u. denselben mit Abänderung des §. 31. anstatt des Jahresgehaltens von 200 Kronen dem jeweiligen Tages-Commissär 4 Kronen Tages-Tantieme entrichtet werde für die abzuwählend zu leistenden Tages-Commissärs Aufgaben.
3. Die Direction verweist die P. T. Aktionäre auf die Bestimmungen des §. 8 der Statuten, wonach nur diejenige Aktionäre bei der Generalversammlung Stimmberechtigt sind, deren Aktien 10 Tage vor der Generalversammlung auf ihren Namen übertragen u. 3 Tage vor der Generalversammlung beim Institute deponirt wurden.

Die Direction.

okozva, mert attól fognak félni, hogy adóemelés rejlik a háttérben, mert hiszen hamis a kormány. A statisztikai lapot kitöltő hazafinak sok mindenféle vallomást kell papírosra vetni. Fel kell jegyeznie, hogy mi a neve, mikor született, hogy mi a foglalkozása és hol van alkalmazva. Szólnia kell az anyanyelvéről, vagyis azon a nyelvről, a melyet legjobban és legszívesebben beszél. Számot kell adni műveltségéről és arról, hogy milyen iskolákat végzett. Az öregeknek ki kell keresni érettségi bizonyítványukat, vagy diplomájukat, hogy beszámolhassanak arról is, hogy ezeket mikor és melyik tanintézetben nyerték. Megmuszáj mondani azt is, hogy a választói névjegyzékbe föl vannak-e véve, a mi pedig sok esetben bajjal fog járni, mert tömördek az olyan halandó, a ki a választások iránt nem érdeklődik és a kinek fogalma sincs arról, hogy a választói névjegyzékben szerepel-e? Nem kis nehézségekbe ütközik majd annak bevallása is, hogy az 1903-ik évben mennyi és miféle adót vetettek ki rá. 1903-ban ugyanis nem kellett adót fizetni s így vajmi sokan nem néztek utána, hogy az ex-lex nélkül hány korona adót és mily ezimen hajtottak volna be rajta, végrehajtás utján. De nagy a számuk szoknak is, a kik soha sincsenek tisztában azzal, hogy mennyi adót vetettek ki rájuk, lévén arra berendezve, hogy csak a licitáció előtt fogjanak a törlesztéshez. Föl kell tüntetni a számadásra vonatknak ház- és földbirtoki viszonyaikat is holdanként és négyszögölenként kiténtetve, hogy például a birtokból mennyi a szántóföld, a rét és a szőlő. Minek utána pedig mindaz a választói jog reformja, tehát a nagy közönség érdekében történik, hát jó lesz megnyugodni a megváltozhatatlanba s a statisztikai lapokat lelkiismeretesen kitölteni. Es pedig azért is, mert a nem engedelmességeknek bírságot sóznak a nyakába.

— **Lopás.** San Marco Nákó Mileva hercegnő kastélyába, mint tudósítók írja, mult hó 28-án ismeretlen tettesek betörték és a háló szoba drága ágyneműit ellopták.

— **Leopold Gyula** az „Általános Tudósító” szerkesztője és hirdetői iroda agilis tulajdonosa ismét megnagyobbította elsőrendű irodáját. Ugyanis Sándor Mihály fel. szerkesztésével „Sportújság” cím alatt sokat ígérő szaklapot indított. Leopold Gyula vállalatát 9 éves fennállása alatt igazán magas fokra emelte és nagyszabásúvá tette, mit élénken bizonyít az is, hogy e megbízható irodában 23 ember van alkalmazva és üzletfelei közé nemcsak Magyarország, hanem a külföld legelőkelőbb és legnagyobb hirdetői is tartoznak.

— **A városi tisztviselők nyugdíj szabályzata** 41. §-a értelmében a nyugdíjügyek vezetésére és a nyugdíjalap kezelésére megalkított a nyolcz tagból álló bizottság, melynek a polgármester az elnöke. E bizottság tagjai a mindenkor polgármesteren mint elnökön kívül — a főjegyző, ki egyúttal a bizottság jegyzője, a főszámvevő, a városi ügyész és a városi tisztikar által saját kebeléből megválasztott egyik tisztviselő, azonkívül 4 képviselőtestületi tag. A tegnapi délelőtt tartott választáson a fenti bizottságba a városi tisztikar részéről egyhangulag Kolling Mihály v.-adótiszt választott meg.

— **Kezességet vállal.** Balassa K. gyógyszer-tára, Budapest Erzsébetfalva, hogy az általa forgalomba hozott csodahatású valódi angol Balassa féle **Ugorkatej** az arcnak nem art. Csak egyszer próbaképen rendeljék meg t. hölgyeink a Balassa-féle ugorkatejet és akkor meg fognak róla győződni, hogy ezen szepitőszer azonnal eltávolít szeplőt, májfoltot, vimmerlit, mitessert és mindenféle tisztatlanságot az arcról és a bőrt simítja, fiatalítja és őríti. Ára 2 korona, hozza valódi angol ugorkaszappan 1 kor., puder 1.20 kor. Kapható mindegyik gyógyszertárban. Óvakodjunk utánzatoktól. IV.

— **A ki kertjét szereti szép virágokat és kitűnő konyhakerti terményeket akar, az fedezze magzükségletét Mauthner Ödön**

cs. és kir. udvari magkereskedésében Budapest. Rottenbiller-utca 33. A cég idei árjegyzékét, mely 226 oldalra terjed, kívánatra mindenkinek ingyen küldi. Ezen árjegyzék az általánosan ismert, világhírű, kitűnő magvakon kívül, még a különösen érdekes és meglepő konyhakerti és virág-ujdonságoknak egész sorozatát is tartalmazza. 3—4 1. sz.

— **Olvasóink figyelmét felhívjuk** lapunk mai számához csatolt mellékletére

Szerkesztői üzenet.

H. H. úrnak. Helyben. Kijelentjük, hogy a kir. adóhivatali tiszték áthelyezése okát nem tudjuk. Annyi azonban bizonyos és ebben teljesen megnyugodhatik, — hogy a lehető legrosszabb nyomon járunk, ha a polgármestert gyanúsítják azzal, hogy illetékes helyen ő tette volna meg a lépéseket azon urak áthelyezése iránt.

Ha ismernék B. Zs.-ót, akkor elnémulna szavuk és nem terjesztenének ilyen idétlen híreket pusztá feltevés alapján.

IRODALOM. SAJTO. MŰVÉSZET.

Kakas Márton. Vidám képek, kacagató ötletek mosolyognak felénk a Kakas Márton legújabb számából is. A címképet a mely mulatságos zárószámadása a delegáció bécsi muukájának, Linek Lajos rajzolta, míg az utolsó oldal színes képe, egy elfajult művészi irány elmés kigunyolása, Eder Gyulát vallja mesterének. A Kakas Márton rendes rajzoló: Bér Dezső, Jerey Jenő és Ház Miklós ezen a héten is pompás képeket szolgáltatnak. Az irodalmi rész tele van aktuális apróságokkal és jobbnál jobb anekdotákkal.

A Kakas Márton előfizetési ára negyedévre három korona. Egyes szám 30 fillér, kapható minden újságelárusítónál.

Főszerkesztő és laptulajdonos

Dr. KISS KAROLY.

Felölös szerkesztő

HOFFMANN JÁNOS.

Kiadói-Nyomda, Nkikindán. Telefon. sz. 15.

1434 szám 1904 tkvi.

Újabb árverési hirdetmény.

A nagyikindai kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a kis birtokosok országos földhitelintézete végrehajtónak kiskoru Sztrajnity Ráda s társai végrehajtást szenvedett elleni 158 kor. 62 fil. tőke és jár. ugy a csatlakozott Reisz Janos nagyikindai lakosnak 100 korona s j. ugy Kikindai Ferencnek 25 kor. 92 fil. s. j. kielégítése iránti ügyében a nagykikindai kir. törvényszék területén levő s a nagykikindai 8319 számú telekjkvben A I. 1. 2. sor 9753/b 11714 a-1 hrzi szám alatt kiskoru Sztrajnity Ráda, nagykoru Sztrajnity György kiskoru Sztrajnity Szlavkó, Csedomi és Mi-

lán nagykikindai lakosok tulajdonát képező ingatlan özv. Sztrajnity Miléva özvegyi haszonélvezeti jogával terhelten 780 korona, a nagykikindai 3935 számú telekjkvben A I. 2. 3. sor 9753/a/1,11714/b/1 hrzi szám alatt ugyanazok tulajdonául felvett ingatlan özv. Sztrajnity Miléva nagykikindai lakos özvegyi haszonélvezeti jogával terhelten 580 korona nyanazon telekjkvben A kereszt 1 sor 1126/a/1 hrzi szám alatt ugyanezek tulajdonául felvett ingatlan ugyancsak özv. Sztrajnity Miléva nagykikindai lakos özvegyi haszonélvezeti jogával terhelten 40 korona kiáltási árak mellett ezen kir. törvényszék árverési termében 1904 évi mártius hó 17-ik napjának d. e. 10 órájkor birói végrehajtási árverés alá fog bocsátjati és a kiáltási áron alul is fog el adatni.

3. Az árverezni kívánok tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át készpénzban, vagy ovadékképes értékpapirokban letenni. A bánatpénzül letett értékpapirokat tartozik vevő az árverés jogerőre emelkedésétől számított 30 nap alatt az ingatlan becsárának 10%-át tevő készpénzzel kicserélni, minek elmulasztása a 10. pont jogkövetkezményeit vonja maga után. A bánatpénz lefizetésének kötelezettsége alól azonban a kisbirtokosok országos földhitelintézete, ha az árverezők sorába akar lépni (az 1887. XXVI. t. cz. illetőleg az osztrák magyar bank jelzáloghitelintézet alapszabályainak ezen törvényben becsikkelyezett 11 §. 1. pontja értelmében) fölmentetik.

Kir. törvényszék mint tkvi hatóság N. kikindán, 1904 évi Február hó 8.

Kapustyák.
kir. tszéki. biró.

Minden családnak

saját jól felfogott érdekében csakis a

Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávé

szabadna pótléknul használnia
a mindennapi kávéitalhoz.

Üzlet áthelyezés!

Van szerencsém a Nagyikinda és környéke nagyérdemű közönségének szives tudomására juttatni, hogy az évek óta a JUNG-féle házban lévő

üveg-, porcellán- és lámpa-kereskedésemet
a városi bérházba, közvetlen a KASS-féle szálloda mellett, áthelyeztem.

Föelvem ezentul is az lesz, hogy vevőimet gyors, pontos, lelkiismeretes és olcsón kiszolgálhassam.

Kiváló tisztelettel

Grifatong Péter,
Nagyikinda.

Egy régi jó háziszser,

melynek egy családban sem szabad hiányoznia, — az általánosan ismert mindenkor bevált

Hesz Ernő féle Eucalyptus, garantált tiszta, 12 év óta egyenesen Ausztráliából jövő termék. Németország és **Austria - Magyarországon törvényileg védve.**

Az 1 kor. 50 fill. olesó ár eredeti üvegenként, mely sok időre kitart, mindenkinek lehetővé teszi beszerzését az egészség visszaszerzése és betegség elkerülése végett.

Több mint 1500 dicsérő és elismerő levél érkezett ezimetre kéretlenül oly gyógyultaktól, kik.

Szaggatásokban, hát-, mell-, torokfájdalmakban, zsába, lélegzési zavarokban, nátha, fejfájás, a belső és nemes szervek megbetegedésében, régi sebekben, bőrbetegségekben stb. szenvedtek.

Senki se mulasztja el a rendkívül fontos könyvet meghozatni, melyben az Eucalyptus-präparatumok és azon mikénti eredményes használata a felek betegségnél, le van írva.

Az összes szenvedék érdekében a könyvet mindenható egészen ingyen küldöm és benne meggyőződés kedvéért gyógyultaktól igen sok bizonyítványt gyomattam ki.

Klingenthal Szászországban

Hesz Ernő (Ernst Hesz)
Eucalyptus-Importeur.

Tessék a védjegyre jól vigyázni.

5-13 Nagykikindai raktár:

Rogátsy Kálmán

gyógyszertára a Szt.-Istvánhoz.

BRÁZAY FÉLE SÓSBORSZESZ

NAGY ÜVEG ÁRA: 2 KORONA
KIS ÜVEG ÁRA: 1 KORONA
HASZNÁLATI UTASÍTÁS MINDEN ÜVEGHEZ
MELLEKELVE VAN!

Mindenféle üzlet könyvek takaréktárak és kereskedelmi üzletek részére kaphatók a Kiadói Nyomdában.

Férjem uram sem ellenzi!

David Gyula, észéki gyógyszerész szepitőszereit használni. Szepitő és más arczfoltok ellen Eszéki pomádéja ára 70 f., K. 1 20, 2 20, makacs arczfoltoknál az erősebb hatású Pompadour-pasitám későbbje K. 3 és 5. Arczcsontó fekete pont elűző miteszszerek egyedüli mullasztója a Juvenil, ára K. 1 és 2. Bármelyik szerem használata előtt csakis Detergon különbsé porszappannal kell mosdani K. 1, 2, 3. Öromet szerzek szíote ifjító bajtostómmei az őszblöknek, próbábrag K. 2, 4 és 8.

ANTEGRIN. Házihatékony és gyógyóra. Minden gondolkozás és kérdéselődés nélkül, hogy mi volna jó, csakis Antegrin-t kell, a mint bágyadtak, mindjárt beadni. Egyszeri adag alig keul 3 krajczárba,

melyivel nagy kárt elhárítanak azok, a kik óvszerképen és étvágygerjesztől hété-horba adva bizlaláskor is mindig már előre megrendelik, például 100 darab sertés közt a dögöt megszüntetni 10-15-20 kilogramm szükségos. Egy tekeres ára K. 2, mely elég 2 sülös megmen-tésére. Egy kilogramm ára K. 4. Két és fél kilogrammot tíz sertésre csomogolással K. 10 32 f-ért már bérmentve is küldöm. Öt kilogramm 20 K. helyett K. 19; de 10 kilogramm csak K. 34. Kaphatók posta v. vasuton utánvétellel küldve, csakis **Dr. Dávid Viktor.**

Törv. védve. Gyógyszerész-tudor, a m. kir. farmészetudományi társulat rendes tagja. Szent István király gyógyszerertárában, ESZÉK, Jászórn.

Telefon szám 68.

*Fischer Lipót és Ede özég Czimünk-re kérünk figyelni! Nagy raktár' angol a honiszövetekben, dusan felszerelt férfi-ú és gyermek ruhák- raktára. Női és Katonai szabók.

Nagykikinda városi bérház.

Kiadói-Nyomdában

jó házból való két flu tanoncuzul azonnal felvétetik.

Kérjen Ön csak **Selle és Kary-féle**

FERDIN

Legjobb tisztítószér minden lábbelibe legyen az sárga vagy fekete bőrből, különösen ajánlható

Boxalf-, Oscária-, Chevreaux-és lakcipőkhöz, Bécs XII/I.

Óh Jaj!

Megfojt ez az átkozott köhögés!

Köhögés, reketség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásuak

Egger mellpasztillái,

az étvágyat nem rontják és kitünő ízűek.

Doboza 1 korona és 2 korona.

Próbadoz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„NÁDOR” GYÓGYSZERTÁR

Budapest, VI., Váci körut 17.

Ellen!

Egger mellpasztilla csakhamar meggyógyított.

KAPHATÓ: Nagy-Kikindán: Erős Aladár, Neumann Ferencz, Rogátsy Kálmán, Radulovits N. gyógyszerertárakban. Csatádon: Bierbaum Gyula gyógyszerertárában Német Csanádon: Dermia Róbert gyógyszerertárában. Török-Kanizsán: Bagary Géza gyógyszerertárában. Zombolyán: Dr. Botos Kornél, Holz Mátyás gyógyszerertárakban.

Alapítatott 1832-ben.

Cs. és kir. udvari szállító

Mindenütt kapható.

FERNOLENDT

Fénymáz, a világ legjobb fénymáza és Cremje világos czipőkhöz a legszebb fényt adják a czipőnek és tartóssá teszik a bőrt. Sárga vagy barna bőrből készült foltos, használt czipők a „Lyosin” remekfénymáz használata következtében új színüket visszanyerik. Gyári raktár: Budapest V. Lipót-körut 24. Mosáshoz csakis Brunenszappant használjon.